

เจ้าฟ้านักการศึกษา

Inspired Educator

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนรถไฟพระที่นั่งไปทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในจังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยเสด็จในการนี้ด้วย

ต้นแบบแห่งการเรียนรู้

ความใฝ่พระราชหฤทัยในการเรียนรู้ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีมาแต่ยังทรงพระเยาว์ ทรงซึมซับพระนิสัยใฝ่รู้ใฝ่ศึกษาจากพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ผู้เปรียบเสมือนครูคนแรกของพระองค์ เมื่อพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรเสด็จพระราชดำเนินไปทรงพัฒนาท้องถิ่นใดก็ตาม จะทรงศึกษาลักษณะพื้นที่และสภาพแวดล้อมของที่นั้นๆ ก่อนเสมอ ทรงปลูกฝังเรื่องความรักธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ทรงสอนให้รู้จักวิธีการคิดอย่างเป็นระบบ ทรงได้รับการปลูกฝังพระนิสัยช่างสังเกต ให้รู้จักสนพระราชหฤทัยใฝ่เรียนรู้จากสิ่งรอบด้านที่ได้พบเห็น ไม่เพียงความรู้จากในตำรา

พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ต้นแบบแห่งการเรียนรู้
ของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

Role Model for Learners

HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn has shown her inquisitiveness since childhood. Her thirst for knowledge was inspired by Her father, King Rama IX Bhumibol Adulyadej, and Her mother, HM Queen Sirikit, who were Her first teachers. Whenever King Rama IX went to visit His people, He would always research the geography and the natural history of each destination. King Rama IX instilled a love of nature and critical thinking in HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn. When Princess Sirindhorn was 7 or 8 years old, She developed the habit of being curious about the world and learning from what She saw around Her, in addition to textbooks.

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงปลูกฝังให้พระราชโอรสพระราชธิดาทรงรักการอ่านหนังสือตั้งแต่ทรงพระเยาว์

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงปลูกฝังให้พระราชโอรสพระราชธิดาทรงรักการอ่านหนังสือตั้งแต่พระชนมายุเพียง ๖-๗ พรรษา ทรงใช้วิธีหัดให้ทรงอ่านหนังสือวรรณคดีไทยหลายเรื่อง เช่น พระอภัยมณี อิเหนา รามเกียรติ์ จนทรงท่องจำบทกลอนในวรรณคดีเหล่านี้ได้หลายบท นอกจากนี้ยังทรงซื้อหนังสืออื่นๆ มาทรงอ่าน แล้วทรงเล่าพระราชทานพระราชโอรสพระราชธิดา เป็นต้นว่าหนังสือนิทานสำหรับเด็ก หนังสือประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติบุคคลสำคัญ พุทธศาสนา เรื่องเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรมทั้งของไทยและต่างประเทศ หนังสือพิมพ์ ทรงสนับสนุนการจัดทำห้องสมุด สะสมหนังสือ โปรดให้เสด็จไปทอดพระเนตรพิพิธภัณฑ์สถานต่างๆ ด้านการศึกษา เล่าเรียนทรงจัดหาครูอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิมาถวายพระอักษรวิชาต่างๆ

ด้วยเหตุนี้ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทรงมีพื้นความรู้ทางวิชาการด้านอักษรศาสตร์ดีมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ เมื่อทรงเจริญพระชันษา นอกจากจะทรงศึกษาในชั้นเรียนตามปกติแล้ว ยังทรงปรึกษาชักถามขอคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิอยู่เสมอ ทั้งยังทรงศึกษาค้นคว้าด้วยพระองค์เองด้วย เมื่อจะเสด็จพระราชดำเนินเยือนสถานที่หรือประเทศใด ก็ทรงศึกษาประวัติความเป็นมา ชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมของที่นั้นๆ ก่อน ทั้งจากตำรับตำราและจากผู้เชี่ยวชาญ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
ทรงหัดให้พระราชโอรสพระราชธิดาอ่านหนังสือวรรณคดีไทยตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์

HM Queen Sirikit cultivated a love of reading in Her son and daughters from early childhood. She taught Them to read the great works of Thai literature, like *Phra Apaimani*, *I-nao (Panji)*, and the *Ramayana*, and They could even recite some. She also bought a lot of books including children's books, books about history, geography, historical figures, Buddhism, art & culture, and newspapers, and read to Her children. She encouraged Her children to create Their own libraries, collect books, and visit museums. She also hired tutors to teach Her children. HM Queen Sirikit played a key role in Her children's academic success.

When HRH Princess Maha Chaki Sirindhorn grew up, She studied art and literature and often consulted with scholars about important issues. HRH Princess Maha Chaki Sirindhorn loves to research, especially when She travels abroad. She will study the history, way of life, art & culture, traditions, and geography of Her destinations by reading books and seeking out expert advice.

เมื่อแรกเริ่มทรงศึกษา

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเริ่ม การศึกษาระดับอนุบาลที่โรงเรียนจิตรลดา ในบริเวณสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑ ขณะมีพระชนมายุ ๓ พรรษา ทรงมีพระสหายร่วมชั้นเรียน ๒๐ คน เป็นโอรสธิดาของ พระบรมวงศานุวงศ์ บุตรหลานข้าราชการ ตลอดจนมหาดเล็กผู้ได้รับพระมหากรุณาธิคุณให้มาร่วม เรียนด้วยโดยปราศจากชั้นวรรณะ วิชาที่ทรงเรียนในชั้นอนุบาลคือ วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เลขคณิต และขับร้อง พระอาจารย์ที่ถวายพระอักษรขณะนั้น ได้แก่ อาจารย์ท่านผู้หญิงทัศนีย์ บุญยคุปต์

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (เมื่อทรงพระเยาว์)
รับพระราชทานรางวัลเรียนดีจากพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ในงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ ๓๑ ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

อาจารย์ท่านผู้หญิงอังกาบ บุญยัษฐิติ และอาจารย์ท่านผู้หญิงสุนามัน ประนิช ทั้งนี้ปรากฏว่า
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โปรดโรงเรียน
พระอาจารย์ และพระสหายเป็นอันดี

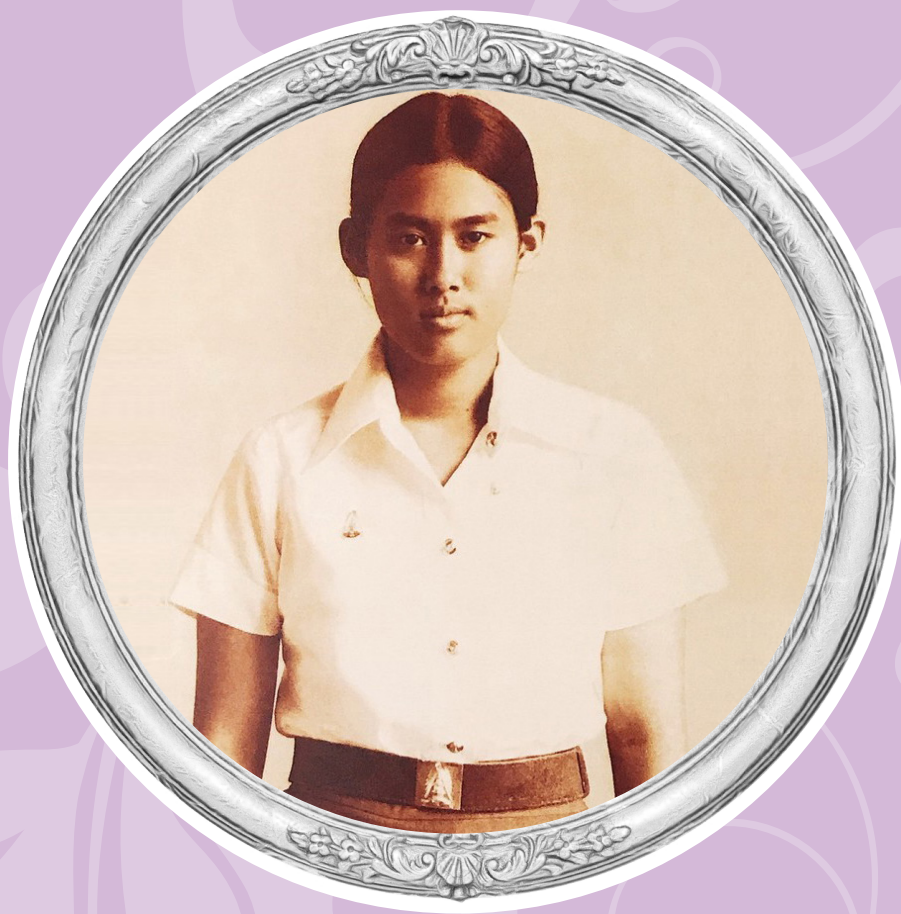
เมื่อทรงเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลายได้ทรงสอบร่วมกับนักเรียนทั่วประเทศ โดยใช้ข้อสอบ
ของกระทรวงศึกษาธิการ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรม
ราชกุมารี ทรงสอบได้ที่ ๑ ได้คะแนนรวมร้อยละ ๙๖.๖๐ นับว่าเป็นคะแนนสูงสุดสำหรับระดับชั้นประถม
ศึกษาปีที่ ๗ จึงทรงได้รับพระราชทานรางวัลเรียนดีจากพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหาราช บรมนาถบพิตร ในงานแสดงศิลปหัตถกรรมนักเรียน ครั้งที่ ๓๑ ณ กรีฑาสถานแห่งชาติ เมื่อ
วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

Early Education

HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn started kindergarten when She was 3 years old, at the Chitralada School in the Chitralada Royal Villa of Dusit Palace on October 2nd, 2501 B.E. She had 20 classmates who were fellow children of the Royal family, Royal court officials, and civil servants, including some commoners. She studied Thai, English, Mathematics, and singing. Her teachers were Than Phu Ying* Thatsani Bunyakhup, Than Phu Ying Angkap Bunyatthiti, and Than Phu Ying Sunaman Pranit. HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn loved going to school to see Her teachers and friends.

When She finished primary school, She took the Ministry of Education's national test and ranked first, scoring 96.60%. King Rama IX granted her a distinguished student award at the 31st Students' Arts and Crafts Exhibition held at the National Stadium of Thailand on December 1st, 2511 B.E.

* *Than Phu Ying* is a title given to a woman who has received The Most Illustrious Order of Chula ChomKlao, in recognition of her outstanding contribution to the Country.

ในรั้วมหาวิทยาลัย

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงศึกษาที่โรงเรียนจิตรลดาจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ทรงสอบไล่ได้เป็นที่หนึ่งของประเทศแผนกศิลป์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๑๕ ได้คะแนนรวมร้อยละ ๘๙.๓๐ หลังจากนั้นทรงสอบเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ทรงเลือกคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นอันดับที่ ๑ ผลการสอบปรากฏว่าทรงได้ที่ ๔ เมื่อทรงเข้าศึกษาเรียบร้อยแล้ว ก็ทรงเลือกเรียนวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาเอก วิชาภาษาไทยและวิชาภาษาบาลี-สันสกฤตเป็นวิชาโท ทรงได้รับรางวัลคะแนนยอดเยี่ยมในวิชาต่างๆ อยู่เสมอ อาทิ รางวัลคะแนนยอดเยี่ยมวิชาภาษาฝรั่งเศส และวิชาภาษาไทย

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ขณะทรงเป็นนิสิตใหม่ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น ๔๑

University Life

Princess Sirindhorn finished high school at the Chitralada School and ranked first in the art and language program in 2515 B.E.- while scoring at 89.30%. After that, She matriculated into the Chulalongkorn University Faculty of Arts, which was Her first choice; after having come fourth on the university admission test. She majored in history and minored in Pali-Sanskrit. She got award for having the highest marks score awards in French and Thai.

วันปฐมนิเทศที่คณะอักษรศาสตร์ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๖

กิจกรรมอื่นๆ ที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเข้าร่วม คือ ทรงสมัครเป็นสมาชิกชมรมดนตรีไทยและชมรมวรรณศิลป์ ของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทรงเป็นสมาชิก ชมรมภาษาไทย ชมรมภาษาตะวันออก และชมรมประวัติศาสตร์ในคณะอักษรศาสตร์ ทั้งยังทรงเป็นกองบรรณาธิการวารสาร *อักษรศาสตร์พิจารณา* ของชุมนุมวิชาการคณะอักษรศาสตร์อีกด้วย ในบางครั้งก็พระราชทานบทพระราชนิพนธ์หลายเรื่องลงพิมพ์ในวารสารดังกล่าว เช่นเรื่อง *การเดินทางไปร่วมพิธีพระบรมศพพระเจ้ากุสตาฟที่ ๖ ออดอล์ฟแห่งประเทศสวีเดน และร้อยกรองต่าง ๆ*

Princess Sirindhorn also participated in extracurricular activities. She was a member of the university wide Thai music club, the student writing club, the Thai club, the eastern language club, and the history club hosted by the Chulalongkorn University Faculty of Arts. Also, She was a member of the *Aksorasat-Pichan* (Literature Review) editorial team of the academic club of the Faculty of Arts, in which She published her work, including *Attending the Funeral of King Gustaf VI Adolf of Sweden* and poems.

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราช
นิพนธ์ถึงเมื่อครั้งทรงศึกษาที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไว้ในบทพระราชนิพนธ์
สายธารแห่งสำนึก (Tide of Consciousness) ความตอนหนึ่งว่า

“...ปีการศึกษา ๒๕๑๕ ฉันจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ อันเป็นชั้นสูงสุดในโรงเรียน ยอด
ปรารถนาของนักเรียนมัธยม คือการเข้ามหาวิทยาลัย และมักจะต้องเลือกคณะที่เหมาะสมกับ
คะแนนของตน สำหรับคนที่ได้คะแนนสูงๆ ในแผนกศิลปสมัยนั้นส่วนใหญ่จะต้องเลือกคณะ
อักษรศาสตร์ จุฬาฯ เพราะว่าคะแนนสูง สำหรับฉันมีปัญหาที่ต้องขบคิดหลายแง่มุมด้วยกัน
เป็นต้นว่า ฉันควรจะเรียนต่อมหาวิทยาลัยเมืองไทยหรือไปต่างประเทศ หรือควรจะเริ่มต้น “ทำ
มาหากิน” สนองพระเดชพระคุณในราชการ การเรียนมหาวิทยาลัยจะเป็นประโยชน์สำหรับฉัน
เพียงไรในเมื่อต้องเดินทางไปเรียนไปฟังคำบรรยาย ไปทำกิจกรรมนานาประเภท ซึ่งล้วนแต่
ต้องการเวลามาก ถ้าเชิญอาจารย์มาสอนพิเศษ จะทำให้ได้ความรู้เนื้อหาวิชาการดีกว่าไปเรียน
เป็นหมู่หรือไม่ หรือถ้าคนที่มีความสามารถจริงแล้ว จะค้นคว้าด้วยตัวเองได้ดีเท่าๆ กับไปเรียน
ที่มหาวิทยาลัยหรือไม่

“ในเวลานั้น ฉันรู้สึกไม่สบายใจนัก เป็นธรรมดาของเด็กวัยรุ่นที่ชอบทำตามเพื่อน (เป็น
ข้อหนึ่งที่ถูกโจมตีมาตลอด) เพื่อนๆ ล้วนแต่เตรียมสอบเข้ามหาวิทยาลัย ฉันก็มีผลการเรียนดี
เด่นเสมอมา จะไม่ให้เข้ามหาวิทยาลัยก็รู้สึกน้อยหน้าผู้อื่นโดยคิดว่าไม่ยุติธรรม จึงตัดสินใจซื้อ
ใบสมัครมากรอกจนครบทุกอันฉบับ แต่เลือกคณะที่ต้องสอบน้อยที่สุด แล้วนึกในใจ เสี่ยงดวงดู
เหมือนโยนหัวโยนก้อยๆ ถ้าสอบติดก็จะเรียน ฉันไม่ท้อหงว้างเสียเลย แถมใช้เวลาว่างไปเล่น
ดนตรีไทยกับเพื่อนรุ่นน้องนักเรียนชั้นประถม ในระหว่างที่เพื่อนคนอื่นเขาไปเรียนพิเศษกัน

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยอย่างไม่ถือพระองค์

HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn wrote about Her time at the Chulalongkorn University Faculty of Arts in *Tide of Consciousness*.

“...In 2515 B.E., I finished Matthayom 5, which was the highest grade of high school. What high school students would wish for is being accepted to university. We needed to consider choosing faculties and schools that fit our test scores. At that time, the students in the art and language program who got high scores usually ranked the Chulalongkorn University Faculty of Arts first because it required the highest scores. I had to think hard about my decision because there were so many factors. I wondered if I should attend university in Thailand or abroad, or even if studying at a university would be a good fit for me - who always traveled as a part of my official duties. I thought hard about how I

could attend lectures, do activities, and travel for work at the same time. I was considering having tutors teach me to save time. I thought my academic performance might be better if I had tutors. I even considered whether I would do better if I researched and studied on my own. For some smart people, I wonder if they did better by going to school or studying on their own.

Then, I felt uneasy because of peer pressure. I liked to follow my friends, (which was always my weakness). My friends were preparing for the test. My grades were great and if I'd decided not to go to university, it would have been a shame. So, I bought the application form but chose the faculties that required the fewest subject tests. I thought to myself I'd just depend on luck—like tossing a coin. If I got accepted, I'd study. I didn't prepare for the test at all. Instead I spent time playing Thai classical music with my younger friends at primary school, while everybody else went to tutorial schools.”

“เมื่อประกาศผลสอบ ฉันสอบติดคณะอักษรศาสตร์ตามที่เลือกไว้เป็นอันดับแรก แม้จะไม่ได้ที่ ๑ จนหนังสือพิมพ์เอาไปลงว่า “ที่หนึ่งตกอันดับ” เรื่องนั้นไม่สำคัญอะไร ที่สำคัญก็คือจะต้องคำนึงว่าจะเรียนไปได้อย่างไร ที่ตกลงไว้คือ ถ้ามีงานอะไรก็ต้องทำต้องไป การเรียนเป็นงานนอกเวลา แทนการไปเที่ยวดูหนังดูละคร เวลาจริงๆ ก็ไม่ได้เคร่งครัดเท่าที่กำหนดไว้ แต่ฉันมีข้อตกลงกับทางมหาวิทยาลัยว่าจะไม่นับเวลาเรียน ถ้าลาโดยมีเหตุผล มีใบลาระบุวันเวลาที่จะลา ผู้บริหารของจุฬาฯ ก็ยอมโอนอ่อนให้ นิสิตอื่นๆ ก็ไม่มีใครข้องใจในเรื่องนี้ ทุกคนมีส่วนช่วยเหลือให้ฉันได้รับการศึกษาที่ดีที่สุด เพื่อเตรียมพร้อมที่จะมีส่วนร่วมทำประโยชน์แก่สังคมสืบไป ความลำบากเช่นนี้เป็นเหตุผลที่ฉันบ้าเรียนมาก ถึงเวลาที่ได้เรียนก็ต้องเอาเต็มที่ ตอนแรกๆ กิจกรรมต่างๆ แม้แต่กีฬาซึ่งเป็นของชอบมากก็ยังต้องตัดใจเลิกและทำตนเป็นคนไม่แข็งแรงวิ่งไม่ไหว เพื่อให้มีเวลาเรียนมาก

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ทรงร่วมร้องเพลงในกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสอนของภาควิชาภาษาตะวันตก

“ในจุฬาฯ ฉันได้เรียนวิชาความรู้ที่ได้นำมาใช้ปฏิบัติงานจนทุกวันนี้ สิ่งที่ได้ไปรู้เห็นจาก
จังหวัดต่าง ๆ นั้น เป็นประโยชน์ต่อการศึกษางานวิชา เช่น วิชาภูมิศาสตร์ ช่วยให้ตอบข้อสอบ
ได้ดีขึ้น แม้ในปัจจุบันเมื่อต้องการความรู้เพิ่มเติมเพื่อไปทำงานใดๆ ก็ยังได้ความเอื้อเฟื้อจาก
คณะอาจารย์และเพื่อนๆ เป็นผลจากความคุ้นเคยในจุฬาฯ เมื่ออดีตที่เราอยู่กันเหมือนใน
ครอบครัวใหญ่ มีรุ่นพี่รุ่นน้อง สนับสนุนและมีน้ำใจต่อกัน แม้บางครั้งจะมีความคิดที่แตกต่าง
กันบ้าง ซึ่งเป็นธรรมดาที่คนมีสมองจะคิดตามกันไปตลอดไม่ได้ แต่ก็ไม่ใช่อุปสรรคที่จะคบหา
กัน...

*“When they announced the results, I ranked first and got accepted into the
Chulalongkorn University Faculty of Arts. Since I didn’t get the highest scores, the
newspapers teased me saying “She got the first rank but didn’t rank first.” It didn’t matter.
What mattered to me was how I was going to handle work and study. I made an agreement
with the university that if I had to perform Royal duties, I must go. Studying came second*